

ВИСНОВКИ ЩОДО АНКЕТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ КАФЕДРИ ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ І ЛОГІСТИКИ

Анкетування здобувачів вищої освіти проведено з метою отримання зворотного зв'язку щодо якості організації освітнього процесу, змісту освітньої програми та умов навчання, а також для врахування думки студентів у процесі її подальшого вдосконалення.

1. На якій освітній програмі (ОП) Ви навчаєтесь?

Загальна кількість респондентів – 38 осіб.

Розподіл за освітніми програмами:

- Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (бакалаврат) – 18 осіб (47,4%)
- Логістика та митна справа (бакалаврат) – 17 осіб (44,7%)
- Підприємництво, торгівля і логістика (магістратура) – 3 особи (7,9%)

Отримані дані свідчать, що основну частину вибірки становлять **здобувачі бакалаврського рівня освіти** (понад 92%), що забезпечує відносну однорідність респондентів за освітнім рівнем. Частки студентів двох бакалаврських освітніх програм є майже рівними, що дозволяє порівнювати їхні відповіді без істотного перекошу вибірки в бік однієї з програм.

Невелика частка магістрантів (7,9%) свідчить про обмежену представленість другого рівня вищої освіти, що варто враховувати під час узагальнення результатів дослідження.

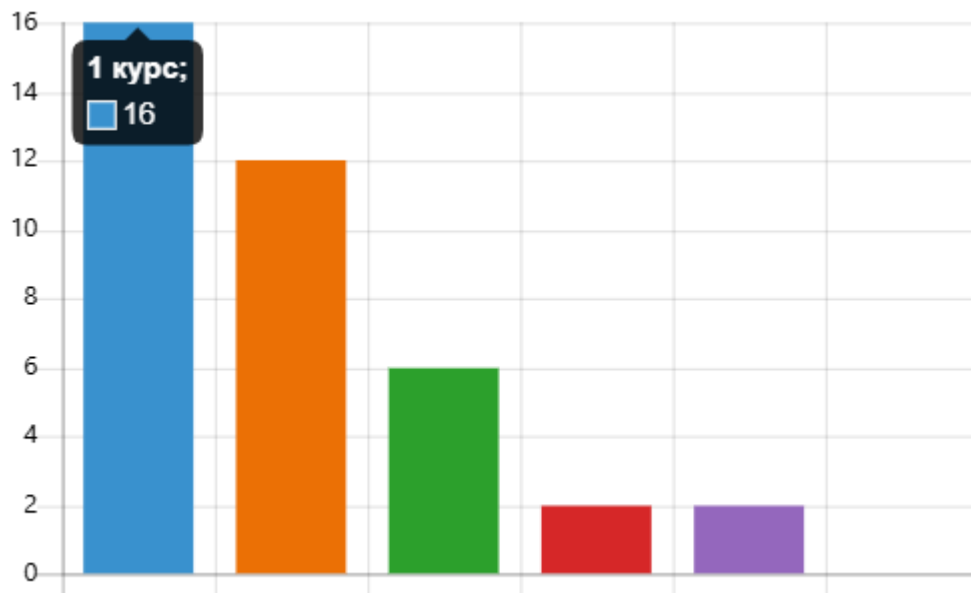
2. Студентом якого курсу Ви є у поточному навчальному році?

Переважає більшість респондентів – студенти першого та другого курсів бакалаврату (понад 73%).

Студенти 3–4 курсів та магістратури представлені меншою мірою, що потрібно враховувати при аналізі відповідей, які можуть залежати від досвіду навчання.

Вибірка є змішаною за курсами, але з помітною концентрацією на початкових курсах, що свідчить про більший інтерес або доступність для молодших студентів.

Курс	Кількість здобувачів
1 курс;	16
2 курс;	12
3 курс;	6
4 курс;	2
5 курс (магістратура);	2
6 курс (магістратура).	0



3. Чи доступні Вам для ознайомлення такі документи (якщо «так», поставте позначку):

Документ	Кількість відповідей «так»	Частка (%)
Освітня програма	36	94,7%
Навчальний план	32	84,2%
Графік освітнього процесу	34	89,5%
Розклад занять та екзаменаційної сесії	35	92,1%
Силабус та/або робоча програма дисципліни	29	76,3%
Дисципліна вільного вибору	29	76,3%
Академічна доброчесність	27	71,1%

Найбільш доступні документи: освітня програма (94,7%), розклад занять та екзаменаційної сесії (92,1%) і графік освітнього процесу (89,5%). Це свідчить про те, що ключові документи для організації навчання переважно доступні всім студентам. Менш доступні документи: силабус/робочі програми дисциплін (76,3%), дисципліна вільного вибору (76,3%) і академічна доброчесність (71,1%).

Це може вказувати на потребу у кращій комунікації або централізованому розміщенні цих матеріалів для студентів.

4. Як ви оцінюєте організацію он-лайн навчання в університеті за останній рік (1 - найнижча оцінка, 5 - найвища оцінка)?

Результат опитування: *Середня оцінка 4,32 бали*

Інтерпретація: середній бал вище за 4, що свідчить про досить високу оцінку організації онлайн-навчання та про загальне позитивне сприйняття

студентами онлайн-навчання, хоча можливі окремі складнощі для деяких респондентів.

5. З якими труднощами Ви зіткнулися під час онлайн навчання?

Надані відповіді показують три основні категорії труднощів:

1) Проблеми з підключенням та технікою

*«Зазвичай, це погана якість інтернету та некоректні оновлення тімсу»
«Під'єднання до команд в Microsoft Teams»*

2) Адаптація до онлайн-платформ

«Перший час важкувато розібратись з усіма онлайн платформами»

Висновок: Основна частина проблем пов'язана з технічними аспектами та доступом до платформ. Частина студентів відзначає складність адаптації до кількох систем онлайн-навчання. Це типові труднощі для студентів, особливо на початкових курсах.

6. Що в організації онлайн навчання, на Вашу думку, потребує покращення?

На основі наданих прикладів можна виділити такі напрямки для покращення:

Практична складова та інтерактивність

«Надання студентам більшої кількості практичних навичок, інтерактивні методи навчання.»

Студенти бажають більше практичних завдань і активного залучення під час онлайн-навчання.

Комунікація та зустрічі з викладачами

«Також хотілося б більшої кількості зустрічей із працівниками комерційних структур» вказує на потребу у більшому контакті з викладачами та фахівцями, щоб покращити взаємодію та обговорення матеріалу.

Висновок: Отримані відповіді студентів вказують на потенціал для подальшого вдосконалення практичної спрямованості навчання та комунікації між учасниками освітнього процесу. За умови подолання технічних труднощів акцент зміщується на педагогічні та організаційні аспекти, що відкриває можливості для подальшого удосконалення освітньої програми.

7. Наскільки актуальним і сучасним Ви вважаєте перелік дисциплін освітньої програми?



Відповідь	Кількість	Частка (%)
Переважно актуальний для сучасних компетенцій	12	31,6
Здебільшого актуальний для сучасних компетенцій	19	50,0
Частково актуальний для сучасних компетенцій	7	18,4
Перелік дисциплін не дозволяє отримати сучасні компетенції	0	0
Повний перелік дисциплін мені не знайомий	0	0

Більшість респондентів (81,6%) оцінюють перелік дисциплін як переважно або здебільшого актуальний. Це свідчить про задовільний рівень сучасності освітньої програми з точки зору студентів. Частина студентів (18,4%) вважає дисципліни частково актуальними, що може вказувати на потребу в оновленні або доповненні деяких дисциплін для повної відповідності сучасним компетенціям.

Відсутність відповідей «не дозволяє отримати компетенції» і «не знайомий перелік» говорить про те, що усі респонденти мали уявлення про програму та її дисципліни.

8. Які освітні компоненти (дисципліни) Ви вважаєте доцільно ввести в ОП?

Значна частина респондентів зазначає:

- «нічого»;
- «мене все влаштовує»;
- «наявних дисциплін достатньо»;
- «всі необхідні дисципліни вже є».

Це свідчить про загальну задоволеність поточною освітньою програмою у значної частини студентів.

Серед відповідей також зустрічаються пропозиції:

- 1) запозичувати дисципліни з **провідних університетів світу**;
- 2) впроваджувати напрями, пов'язані зі **стійкою економікою майбутнього**;
- 3) додавати **творчі дисципліни**, що розширюють кругозір студентів.

Частина респондентів вказує на доцільність:

- 1) дисциплін, пов'язаних з діджиталізацією;
- 2) використання CRM-систем;
- 3) маркетингу в соціальних мережах;
- 4) e-commerce та цифрових бізнес-моделей.

Цей блок відповідей вказує на запит щодо актуалізації цифрових компетентностей відповідно до сучасних вимог ринку.

Ще частина здобувачів згадує про бажання вивчення:

- 1) проєктного менеджменту;
- 2) глибшого вивчення управління персоналом;
- 3) стратегічного планування та управління компаніями і проєктами.

Це свідчить про інтерес студентів до управлінських ролей та розвитку стратегічного мислення.

9. Які освітні компоненти (дисципліни) Ви вважаєте доцільно ввести в ОП? (Кількість респондентів: 38 осіб Питання відкрите)

Відповіді містять як конкретні назви дисциплін, так і пояснення причин позитивного сприйняття. Частина респондентів утрималася від конкретної відповіді («-», «не знаю», «усі», «до всіх дисциплін ставлюсь однаково»).

Аналіз відповідей дозволяє виокремити кілька стійких тематичних груп, які визначають позитивне ставлення студентів до дисциплін.

1. *Практикоорієнтовані дисципліни.* Найчастіше позитивні відгуки отримують дисципліни, що мають практичну складову, зокрема:

- Інноваційне підприємництво та управління стартап-проєктами;
- Вступ до спеціальності;
- Підприємництво;
- Маркетинг;
- Біржові операції;
- Торговельне підприємництво

Студенти відзначають:

- виконання практичних і творчих завдань;
- можливість застосування знань на практиці;
- розвиток креативності та підприємницького мислення.

2. *Економічні та управлінські дисципліни.* Значна кількість студентів позитивно згадала такі дисципліни:

- Мікроекономіку та макроекономіку;
- Фінанси;

- Бухгалтерський облік;
- Управління персоналом;
- Ціноутворення.

Ці дисципліни сприймаються здобувачами як такі, що:

- корисні для майбутньої професійної діяльності;
- формують базові економічні та управлінські компетентності.

3. Також слід відмітити, що вагому роль у сприйнятті дисципліни відіграє саме викладач. У багатьох відповідях ключовим чинником позитивної оцінки є:

- зрозуміле та структуроване пояснення матеріалу;
- доступна подача;
- цікаві лекції та практичні заняття;
- доброзичливе та лояльне ставлення до студентів.
- Це свідчить про вагомий вплив педагогічної майстерності викладача на мотивацію та зацікавленість студентів.

4. Окремо студенти виділяють міжнародний та мовний компонент:

- бізнес-комунікацію іноземною мовою;
- іноземну мову загалом.

Причини цього: розуміння важливості мовних компетентностей для професійного розвитку та європейської інтеграції; практична спрямованість завдань.

Результати опитування також вказують на те, що студенти позитивно сприймають залученість в практику та позааудиторна діяльність. Позитивно сприймаються дисципліни, де є багато практичних завдань, можливість волонтерської діяльності студент може бути активним учасником навчального процесу, а не пасивним слухачем.

Таким чином, результати опитування свідчать про те, що студенти найбільше цінують дисципліни, які:

- мають практичний та прикладний характер;
- пов'язані з майбутньою професійною діяльністю;
- викладаються доступно, цікаво та з активною взаємодією;
- дозволяють проявляти креативність, ініціативу та самостійність.

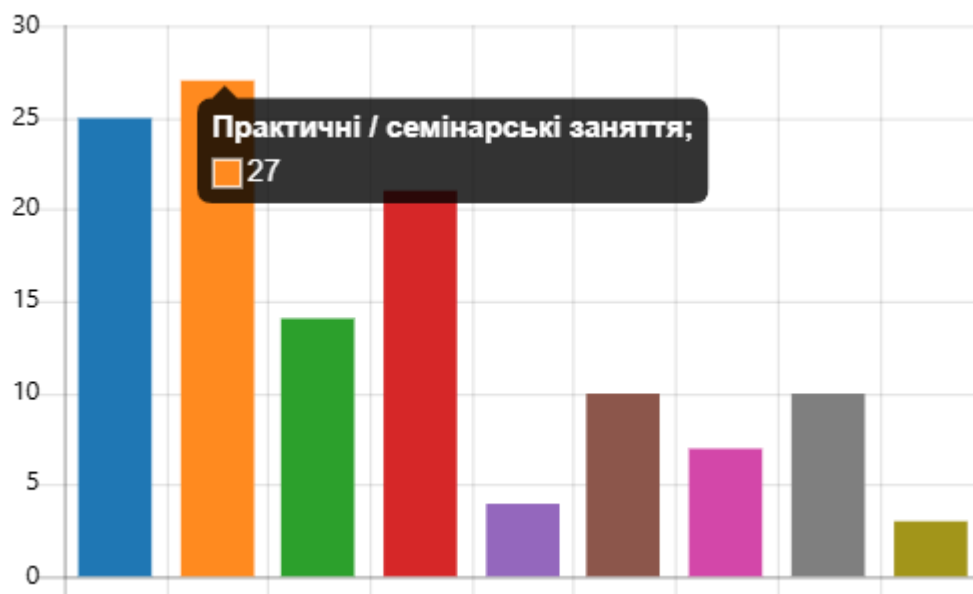
Отримані результати логічно узгоджуються з відповідями на попередні питання щодо потреби у більшій практичній спрямованості навчання.

Висновки базуються на відкритих відповідях респондентів і відображають суб'єктивне сприйняття дисциплін студентами, однак дозволяють визначити ключові чинники позитивного освітнього досвіду.

10. Які методи навчання більшою мірою відповідають Вашим очікуванням і забезпечують отримання необхідних результатів навчання? (оберіть декілька).

Результати опитування наведено в таблиці:

Метод навчання	Кількість виборів	Частка (%)
Практичні / семінарські заняття	27	71,1
Лекційні заняття	25	65,8
Індивідуальна робота	21	55,3
Проектні завдання	14	36,8
Дебати / дискусії	10	26,3
Кейс-метод	10	26,3
Е-навчання	7	18,4
Проблемно-орієнтоване навчання	4	10,5
Інші	3	7,9



Таким чином, найбільшою мірою очікуванням студентів відповідають практичні/семінарські заняття та лекції, що свідчить про важливість поєднання теорії та практики у навчальному процесі.

Також можна зробити висновки:

1) Високий рівень відповідності очікуванням індивідуальної роботи вказує на готовність студентів до самостійного опрацювання матеріалу.

2) Проектні завдання та кейс-метод виправдали сподівання близько третини респондентів, що свідчить про необхідність удосконалення практикоорієнтованих і прикладних підходів

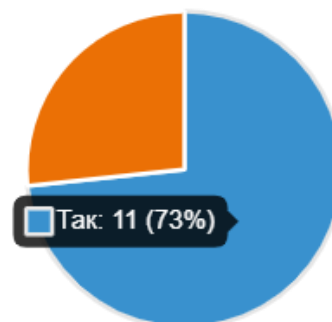
3) Дебати та дискусії мають помірну підтримку, що може бути пов'язано з особливостями онлайн-навчання або рівнем впевненості студентів.

4) Е-навчання та проблемно-орієнтоване навчання отримали найменшу кількість виборів, що може свідчити про обмежену ефективність у поточному форматі.

11. Чи знайомі Ви з алгоритмом обрання освітніх компонентів (дисциплін) за вільним вибором? (Запитання для студентів 3 і 5 курсів)

Результати опитування наведено в таблиці:

Відповідь	Кількість	Частка
Так	11	73,3
Ні	4	26,7



Переважна більшість здобувачів (73,3%) зазначили, що знайомі з алгоритмом обрання дисциплін вільного вибору, що свідчить про достатній рівень поінформованості студентів старших курсів.

Водночас 26,7% опитаних не знайомі з відповідним алгоритмом, що вказує на потребу в додатковому інформуванні студентів щодо процедур формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Висновок

Отримані результати демонструють загалом позитивну ситуацію, однак актуальним залишається питання покращення комунікації та роз'яснювальної роботи серед студентів щодо можливостей і механізмів вибору дисциплін.

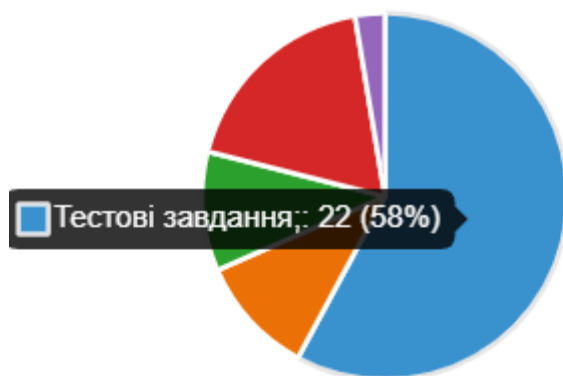
12. Які методи оцінювання результатів навчання вам здаються найбільш ефективними?

Результати опитування наведено в таблиці:

Питання передбачало множинний вибір, тому загальна сума відсотків перевищує 100%.

Форма контролю	Кількість виборів	Частка (%)
Тестові завдання	22	57,9
Участь у дискусіях	7	18,4
Захист індивідуальних завдань	4	10,5
Доповіді на семінарах	4	10,5

Усні відповіді на екзамені	1	2,6
----------------------------	---	-----

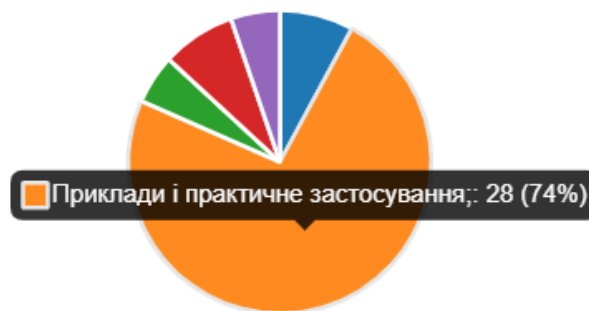


Аналіз результатів опитування дозволив зробити такі висновки:

- 1) Найбільш ефективною формою контролю студенти вважають тестові завдання, що може свідчити про: зрозумілі критерії оцінювання; об'єктивність результатів; менший рівень стресу порівняно з усними формами контролю.
- 2) Участь у дискусіях має помірну підтримку, що вказує на готовність частини студентів демонструвати знання в процесі активного обговорення.
- 3) Захист індивідуальних завдань та доповіді на семінарах отримали однакову кількість виборів, що свідчить про сприйняття цих форм як корисних, але не пріоритетних.
- 4) Усні відповіді на екзамені мають найнижчий рівень підтримки, що може бути пов'язано з високим рівнем хвилювання або суб'єктивністю оцінювання.

13. Що для вас є важливим в освітній компоненті (навчальному предметі)?

Варіант відповіді	Кількість виборів
Приклади і практичне застосування	28
Зміст курсу	3
Ораторські здібності викладача	3
Демонстраційні матеріали	2
Лояльність або вимогливість викладача	2



Отримані результати можна інтерпретувати таким чином:

1. Абсолютна більшість здобувачів (28 осіб) надає перевагу практичній спрямованості дисциплін – наявності прикладів і можливості практичного застосування отриманих знань.

2. Значно менша кількість респондентів відзначила важливість змісту курсу та ораторських здібностей викладача, що свідчить про те, що форма подачі матеріалу є важливою, але поступається його прикладній цінності.

3. Демонстраційні матеріали та рівень лояльності/вимогливості викладача мають другорядне значення для більшості опитаних.

Результати опитування підтверджують орієнтацію студентів на практико-орієнтоване навчання, що узгоджується з відповідями на попередні питання щодо необхідності збільшення практичних занять та взаємодії з роботодавцями.

14. Чи виникали у Вас конфліктні ситуації під час навчання?

Відповідь	Кількість	Частка (%)
Так	4	10,5
Ні	34	89,5

Переважна більшість студентів (89,5%) зазначили, що конфліктні ситуації під час навчання не виникали, що свідчить про загалом сприятливе освітнє середовище.

Лише 10,5% опитаних мали досвід конфліктних ситуацій, що є відносно низьким показником.

15. Чи задоволені Ви наявними процедурами вирішення конфліктних ситуацій?

Відповідь	Кількість	Частка (%)
Так	35	92,1
Ні	3	7,9

Переважна більшість студентів (92,1%) задоволені наявними процедурами врегулювання конфліктних ситуацій.

Невелика частка респондентів (7,9%) висловила незадоволення, що може свідчити про окремі поодинокі випадки, які потребують індивідуального розгляду.

Низький рівень виникнення конфліктів у поєднанні з високим рівнем задоволеності процедурами їх вирішення свідчить про ефективність діючих механізмів комунікації та врегулювання спірних ситуацій в університеті.

16. Що, на Вашу думку, має бути додатково враховано для врегулювання конфліктних ситуацій?

Значна частина респондентів зазначила, що не стикалася з конфліктними ситуаціями під час навчання, у зв'язку з чим не має сформованої думки щодо механізмів їх врегулювання:

- «Не маю відповіді»
- «Ніколи конфліктних ситуацій не було»
- «Не було конфліктних ситуацій»
- «Тому не можу відповісти на запитання»

Це узгоджується з результатами кількісного аналізу, який засвідчив низький рівень виникнення конфліктів серед студентів.

Частина відповідей акцентує увагу на необхідності конструктивного діалогу, врахування позицій усіх сторін та пошуку компромісних рішень:

- «Знаходження компромісу, йти на поступки»
- «Думка інших, причетних до цього людей»
- «Вислухати дві сторони, проаналізувати та знайти компроміс»

Ці відповіді свідчать про очікування студентів щодо справедливого та неупередженого підходу до врегулювання можливих конфліктів.

В окремих відповідях простежується запит на врахування індивідуальних обставин студентів, зокрема поєднання навчання з роботою. Це може бути сигналом до удосконалення комунікації між студентами та викладачами в частині академічних вимог і термінів.

Таким чином, відкриті відповіді студентів підтверджують загалом сприятливий освітній клімат та рідкісність конфліктних ситуацій. Водночас результати вказують на доцільність:

- підвищення обізнаності студентів щодо офіційних процедур врегулювання конфліктів;

- підтримки діалогового та компромісного підходу у разі виникнення спірних ситуацій;
- врахування індивідуальних обставин студентів, зокрема тих, хто поєднує навчання з роботою.

17 На Вашу думку, чи відповідає освітнє середовище потребам щодо безпечності життя та здоров'я?

Відповідь	Кількість	Частка (%)
Так	36	94,7
Ні	2	5,3

Переважна більшість студентів (94,7%) вважає, що освітнє середовище відповідає вимогам безпечності життя та здоров'я. Невелика частка негативних відповідей (5,3%) може свідчити про увагу до території розміщення закладу освіти у прифронтовому місті. Але в зв'язку із можливістю повного онлайн-навчання така ситуація жодним чином не впливає на безпеку здобувачів освіти.

18 Наскільки Ви задоволені рівнем організаційної підтримки Вашого навчання (1 - найнижча оцінка, 5 - найвища оцінка)?

Середній результат 4.39

Значення середнього показника свідчить про високий рівень задоволеності студентів організаційною підтримкою навчального процесу, з боку адміністрації та структурних підрозділів університету.

19. Наскільки Ви задоволені рівнем інформаційної підтримки Вашого навчання (1 - найнижча оцінка, 5 - найвища оцінка)?

Середній результат 4.34

Значення середнього показника підтверджує достатній та стабільно високий рівень інформаційного супроводу навчального процесу, зокрема щодо розкладу, навчальних матеріалів та комунікації зі студентами

20. Наскільки Ви задоволені рівнем консультативної підтримки Вашого навчання з боку куратора/дирекції (1 - найнижча оцінка, 5 - найвища оцінка)?

Середній результат 4.5

Найвищий середній показник серед блоків підтримки свідчить про ефективну консультативну роботу кураторів та адміністрації, а також про доступність і результативність комунікації зі студентами.

Таким чином, результати анкетування (17-20 питання) демонструють високий рівень задоволеності студентів освітнім середовищем, зокрема в аспектах безпеки, організаційної, інформаційної та консультативної підтримки навчання.

Загальний висновок

За результатами анкетування здобувачів вищої освіти встановлено, що студенти загалом позитивно оцінюють якість організації освітнього процесу, зміст освітніх програми та умов навчання.

Більшість респондентів вважає перелік дисциплін актуальним або здебільшого актуальним для формування сучасних компетентностей, що свідчить про відповідність освітньої програми потребам ринку праці. Студенти високо оцінюють практичну спрямованість навчання, відзначають значущість прикладних завдань, кейсів, проєктної діяльності та практичних занять.

Рівень задоволеності організаційною, інформаційною та консультативною підтримкою навчання є високим, що підтверджується середніми оцінками понад 4,3 бали за п'ятибальною шкалою. Переважна більшість здобувачів вважає освітнє середовище безпечним для життя та здоров'я.

Анкетування також засвідчило низький рівень конфліктних ситуацій та високий рівень задоволеності процедурами їх вирішення, що свідчить про сприятливий психологічний клімат та ефективність внутрішніх механізмів комунікації.

Водночас результати відкритих запитань вказують на очікування студентів щодо розширення практичної складової, поглиблення взаємодії з роботодавцями, впровадження дисциплін, пов'язаних із діджиталізацією, електронною комерцією, CRM-системами, проєктним менеджментом, а також на потребу кращого інформування щодо механізмів вирішення конфліктів і вибору дисциплін вибіркового блоку.

Загалом отримані результати підтверджують, що освітня програма відповідає очікуванням здобувачів вищої освіти, має потенціал для подальшого розвитку та вдосконалення відповідно до сучасних освітніх і професійних тенденцій.

Посилання на анкету:

https://forms.office.com/Pages/AnalysisPage.aspx?AnalyzerToken=mTn45FxIWfa7NhhRLEyZOEXt4xpzblPk&id=86sRJmVHO0iDWCnUTyDMYPkY7GUorvVOu-fj_OFxiGZUQzdJSIVTUERXMkhEMFhBUFRXQUk3RFNYOC4u